

RAADSINFORMATIEBRIEF

13R.00204

Van : burgemeester V.J.H. Molkenboer
Datum : 13 juni 2013
Portefeuillehouder(s) : V.J.H. Molkenboer
Portefeuille(s) : regionale samenwerking
Contactpersoon : B. van Hell
Tel.nr. : 8914
E-mailadres : hell.b@woerden.nl

Onderwerp:

Beantwoording aanvullende vragen samenwerkingsmodel Oudewater-Woerden

Kennisnemen van:

De beantwoording van de vragen van D66 over het samenwerkingsmodel Oudewater-Woerden

Inleiding:

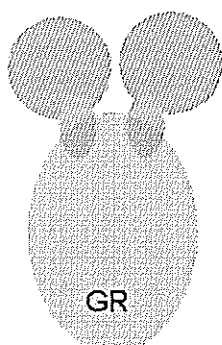
Tijdens de procedurevergadering van 22 mei 2013 bleek bij de raad behoefte aan meer toelichting over de samenwerking in een gemeenschappelijke regeling (GR). In de vergadering is afgesproken dat D66 de vragen van de raad verzamelt en aan het college stuurt. De fractie van D66 heeft vrijdag 7 juni 2013 de vragen aan het college gestuurd. In deze raadsinformatiebrieven geven we u een reactie op de vragen (die cursief zijn afgedrukt).

Kernboodschap:

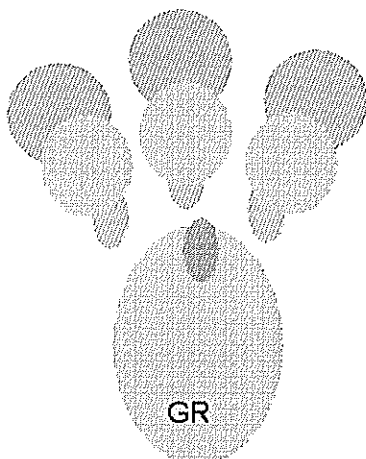
1. Uitgangspunt voor de D66-fractie is dat het college zich houdt aan de toezegging die bij monde van toenmalig burgemeester Schmidt is gedaan, dat de gemeenteraad modellen voorgelegd krijgt, op basis waarvan de raad een keuze kan maken. Het college beperkt zich tot twee modellen, dat vinden wij op zich aanvaardbaar.

In de presentatie die KING en VNG hebben gehouden voor beide gemeenteraden op 4 juni 2012 stonden drie modellen uitgewerkt. Onderstaande plaatje diende als schets voor de structuur van deze modellen. In ons voorstel spreken we inderdaad nog slechts over twee modellen. We hebben dit gedaan omdat het feitelijk neerkomt op een keuze tussen een gemeenschappelijke regeling die als werkgever optreedt en diensten verleent aan beide besturen of een model waarin één gemeente als werkgever optreedt en diensten verleent voor beide gemeentebesturen.

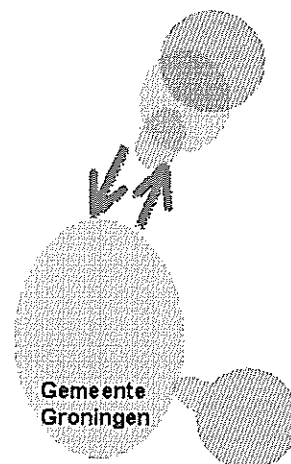
OVER

BEL

Ten Boer

Het verschil tussen de beide GR-modellen is dat er bij de OVER-gemeenten op de gemeentesecretarissen na geen ambtenaren in dienst zijn van de twee gemeenten, terwijl bij de BEL-gemeenten nog een kleine staf werkt voor de afzonderlijke gemeenten. Een ander verschil is dat de organisatie van de OVER-samenwerking wordt aangestuurd door de twee gemeentesecretarissen van beide gemeenten, terwijl in de BEL-constructie een directeur is benoemd die de organisatie aanstuurt. In ons voorstel hebben we de GR als verzamelterm gebruikt, hoewel er binnen een GR-model verschillende mogelijkheden zijn. Overigens geldt hetzelfde voor de DVO-constructie. Binnen de modellen is nadere invulling nodig waarin we graag samen met u onze eigen weg zoeken. Waar het nu om gaat is de basiskeuze voor een model waarin één gemeente de diensten verleent voor beide gemeenten of gezamenlijke aansturing via een gemeenschappelijke regeling.

- 2. In het raadsvoorstel wordt bij het inventariseren van de voor- en nadelen van de beide modellen, de modellen niet met elkaar in verband gebracht. Dat zou moeten gebeuren door als basis te nemen de vraag: wat willen wij bereiken met deze samenwerking? Wat zijn belangrijke criteria voor het beoordelen van de wenselijkheid van de samenwerking? Dan krijg je dus 1 tabel met in de rijen de criteria opgesomd, en in de kolommen de twee modellen. Het raadsvoorstel is op dit onderdeel te eenzijdig.*
- 3. Het advies van de BOR wijst ook in deze richting. Het raadsvoorstel had op de opmerkingen van de BOR moeten ingaan, en zich niet mogen beperken tot het feit dat de BOR positief adviseert. Ik verwijs met name naar p. 2 bovenaan ("De motivering om... t/m ...in het leven is geroepen."). Gegeven de opmerkingen van de BOR is het moeilijk te begrijpen waarom in de Commissievergadering verbaasd werd gereageerd op de opmerking dat het raadsvoorstel te eenzijdig is opgesteld.*
- 4. De argumenten die voor een DVO pleiten worden opgesomd, en voorzien van een toelichting. Een toelichting op de nadelen van de DVO, c.q. een gelijkwaardige toelichting op de voordelen van de GR ontbreekt.*

Met de samenwerking willen we de uitvoeringskracht versterken, de ambtelijke kwetsbaarheid verminderen en de kwaliteit (van de dienstverlening) verbeteren. In beide modellen kun je deze doelen bereiken. De verschillen zitten echter in de randvoorwaarden bij de samenwerking. We willen namelijk dat de samenwerking eenvoudig te realiseren is, zo min mogelijk bestuurlijke drukte oplevert, democratisch gelegitimeerd is, er sprake is van duidelijk opdrachtgever- en opdrachtnemerschap en de samenwerking efficiënt georganiseerd is.

Deze randvoorwaarden tegen elkaar afgezet geeft de volgende matrix:

<i>Randvoorwaarde</i>	<i>DVO</i>	<i>GR</i>
Eenvoudig te realiseren	+ Gebruik van bestaande organisatie (50 personen plaatsen)	- Nieuwe organisatie inrichten (400 personen plaatsen)
Bestuurlijke drukte	+ Directe aansturing (via opdrachten aan ambtelijke organisatie)	- Besuur van GR stuurt aan, bovendien complex door onevenredige 'machtsverhouding'
Democratische legitimiteit	+ College en raad blijven direct sturen	- Tussen colleges en organisatie zit het bestuur van de GR
Duidelijk opdrachtgever- en opdrachtnemerschap	+ Woerden verleent diensten op basis van DVO	+/- Kan ook via DVO, maar altijd met tussenkomst van bestuur GR
Efficiënt	+ Geen extra bestuurslaag (en bijbehorende kosten)	- Extra bestuurslaag

Leeswijzer bij de matrix: het gaat om algemeen geldende voor- en nadelen, waarop veel nuances mogelijk zijn. Bij het inrichten van een GR zou je er bijvoorbeeld voor kunnen kiezen de organisatiestructuur van één van beide gemeenten leidend te laten zijn. En andersom kun je bij een DVO-constructie besluiten toch een nieuwe organisatiestructuur neer te zetten. In zijn algemeenheid geldt echter dat een DVO-constructie makkelijker te realiseren is omdat je gebruik maakt van de bestaande organisatie en dat bij een GR al het personeel opnieuw geplaatst moet worden in de GR.

5. Een volwaardige risicoparaagraaf ontbreekt. De D66-fractie wil dat het raadsvoorstel op adequate wijze inzichtelijk maakt welke risico's kleven aan beide modellen en welke maatregelen worden genomen om die risico's te adresseren.

6. De financiële paragraaf is te mager. De D66-fractie kan zich nog voorstellen dat het te ver gaat om een volledige businesscase uit te werken voor beide modellen, maar de gemeenteraden kunnen naar onze mening pas een volwaardige afweging maken, als de colleges een voldoende onderbouwde inschatting opleveren van de kosten en de opbrengsten. Met name is het de vraag over hoeveel jaren de investeringen die worden gevraagd, zich zouden moeten terugverdienen. Van de colleges mag worden verwacht dat zij deze informatie opleveren voorafgaand aan de besluitvorming.

7. Bij de richtinggevende uitgangspunten mist in ieder geval de inspanningsverplichting om beleidsinhoudelijke afstemming zoveel mogelijk te bevorderen. Dat kan uiteraard geen verplichting zijn: de gemeenteraden hebben daarin immers het laatste woord en uitkomsten kunnen verschillen.

Pas bij een volledig uitgewerkte businesscase kunnen we een goed beeld geven van financiële consequenties, de risico's en welke maatregelen we nemen om deze te adresseren. Wat nu voorligt is de principiële keuze voor een model waarin we samenwerken. De samenwerking an sich heeft financiële gevolgen, maar de gevolgen zijn (qua omvang) niet heel anders bij beide modellen. Welk model je ook kiest, je hebt een (project)budget nodig om de samenvoeging te realiseren. De kosten van het samenvoegen in een GR verschillen niet wezenlijk van samenvoegen in een DVO-constructie. Voor de structurele kosten geldt grotendeels hetzelfde. In beide modellen is de verwachting dat er door bundeling van krachten efficiencyvoordeel optreedt. Het verschil in kosten zit vooral in de verschillende aansturing van de organisatie. In een DVO-model is er een duidelijke aansturinglijn waarin de organisatie is ondergebracht in Woerden en Oudewater stuurt via het geven van opdrachten. In een GR-model moet je er samen uitkomen. Het risico is dat er meer geld naar het gezamenlijk aansturen van de organisatie gaat. Bijvoorbeeld door het benoemen van een directeur van de GR, maar ook de kosten die gemoeid zijn met de (voorbereiding van) vergaderingen van het GR-bestuur (naast de colleges

en raden).

Kortom: de keuze tussen de modellen is een principiële. De financiële consequenties van de twee modellen ontlopen elkaar niet en spelen dus in die zin geen rol bij het bepalen van de keuze voor een model. In beide gevallen zullen de incidentele kosten in een aantal jaren terugverdiend moeten worden. Over hoeveel jaren dit kan, moet blijken uit de businesscase.

Vervolg:

Bijlagen:

De secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer